

Obsah

1. Úvod (Věra Majerová)	9
2. Institucionalismus	10
2.1 Institucionální teorie (Božena Kadeřábková).....	10
2.1.1 Vznik institucionalismu jako ekonomické školy a jeho představitelé.....	10
2.1.2. Základní proudy institucionální ekonomie.....	11
Literatura.....	15
2.2 Institucionální zabezpečení regionální politiky v České republice (Zlata Nevečeřalová).....	15
2.2.1 Vývoj regionální politiky ČR.....	15
2.2.2 Současná regionální politika ČR.....	18
Literatura a jiné zdroje.....	24
3. Vhled do instituce vlastnictví – aneb vlastnictví optikou věd sociologických, ekonomických a právních (Lucie Kocmánková)	25
3.1 Hledisko sociologické.....	27
3.2 Hledisko právnícké.....	28
3.3 Hledisko ekonomické.....	29
Použitá literatura.....	29
4. Veřejná správa a samospráva, Samosprávné orgány obcí – obecní úřady (Gabriela Pavlíková)	31
4.1 Úvod.....	31
4.2 Vymezení pojmů.....	31
4.2.1 Stát.....	31
4.2.2 Správa.....	32
4.2.3 Veřejná správa.....	32
4.2.4 Státní správa.....	33
4.2.5 Samospráva.....	34
4.2.6 Samospráva místní.....	36
4.2.7 Sídlo.....	37
4.2.8 Venkovské sídlo.....	38
4.2.8.1 Pojem venkovské sídlo.....	38
4.2.8.2 Vymezení venkovských sídel.....	38
4.2.9 Vesnice/obec.....	39
4.2.10 Obecní úřad.....	40
4.3 „Stručná“ historie vzniku a vývoje obecních úřadů.....	41
4.3.1 Období před vznikem republiky.....	41
4.3.2 Československá republika.....	41
4.3.3 Období let 1945-1990.....	42
4.4 Územní uspořádání České republiky - stav k roku 1999.....	42
4.4.1 Souhrnné údaje.....	42
4.4.2 Územní uspořádání - kraje, okresy, obce.....	42
4.5 Struktura a orgány obecního úřadu.....	46
4.5.1 Obecní zastupitelstvo.....	46
4.6 Metodický přístup.....	48
4.7 Vnímání obecní samosprávy.....	48
4.7.1 Trendy sociálních změn v zemědělství a na venkově.....	48
4.7.1.1 Věkové kritérium.....	50
4.7.1.2 Kritérium velikosti obce.....	51
4.7.1.3 Kritérium vzdělání.....	52
4.7.1.4 Kritérium pohlaví.....	53

4.7.2 Sociální změny české vesnice.....	53
4.7.2.1 Kritérium věku.....	55
4.7.2.2 Kritérium vzdělání.....	58
4.7.2.3 Kritérium pohlaví.....	60
4.8 Závěry.....	61
Literatura.....	62
5. Vzdělávací instituce pro zemědělství a jejich vliv na rozvoj venkova (Marie Horalíková).	63
5.1 Rozvoj lidských zdrojů.....	63
5.2 Rozvoj venkova.....	65
5.3 Vzdělávání a odborná příprava.....	67
5.4 Vzdělávací instituce pro zemědělství.....	69
5.5 Nároky na připravenost absolventů a profesní nároky zemědělství.....	72
5.5.1 Absolventi škol.....	72
5.5.2 Nároky zemědělství.....	74
5.6 Pozornost věnovaná rozvoji venkova v činnosti vzdělávacích institucí.....	76
Literatura.....	77
6. Současná úloha zemědělství na venkově - nevýrobní funkce (Lucie Vokáčová).....	78
6.1 Trvale udržitelný rozvoj venkova.....	78
6.2 Vlastnické vztahy.....	78
6.3 Současná situace ve venkovském prostoru.....	79
6.4 Problémy a předpoklady agrárního sektoru.....	80
6.5 SZP a zemědělská politika ČR.....	81
6.6 Regionální politika.....	82
6.7 Národní rozvojový plán (NRP).....	83
6.8 Vymezení oblastí s méně příznivými podmínkami (LFA).....	86
6.9 Programy podpor ministerstev a zemědělská činnost.....	87
6.10 Plán rozvoje zemědělství a venkova ČR na období 2000 – 2006.....	89
6.11 Postavení zemědělství na venkově.....	91
Literatura.....	92
7. Instituce a subjekty politického procesu (Jaroslav Čmejrek).....	93
7.1 Politický proces ve venkovském prostoru ČR.....	93
7.1.1 Venkov jako předmět politologického výzkumu.....	93
7.2 Vymezení venkovského prostoru.....	94
7.3 Reforma veřejné správy.....	98
7.3.1 Obecní zřízení.....	99
7.3.2 Krajské zřízení.....	100
7.3.3 Reforma veřejné správy a politický proces.....	101
7.4 Politické stranictví ve venkovském prostoru.....	102
7.4.1 Politické strany ve venkovském prostoru.....	103
7.4.2 Volby ve venkovském prostoru.....	104
7.4.3 Venkovský prostor a politická nezávislost.....	106
7.5 Závěry.....	107
Literatura.....	108
8. Reprezentace zemědělských zájmů v politickém systému České republiky	
– ekonomické (profesní) zájmové skupiny (Petr Blažek).....	111
8.1 Úvod.....	111
8.2 Pojem, definice a úloha zájmových skupin.....	112
8.3 Nástin vývoje reprezentace zemědělských zájmů v českých zemích (1867-1989).....	114
8.4 Reprezentace zemědělských zájmů v České republice.....	120
8.5 Pokusy o vytvoření zemědělské politické strany.....	121

8.6 Ekonomické (profesní) zájmové skupiny v českém zemědělství.....	122
8.7 Svaz zemědělských družstev a společností.....	123
8.8 Asociace soukromého zemědělství.....	124
8.9 Agrární komora ČR.....	125
8.10 Závěr.....	127
Literatura a internetové adresy.....	128
9. Třetí sektor jako sociální a společenská instituce (Pavla Varvažovská).....	131
9.1 Úvod.....	131
9.2 Metodika a materiál.....	132
9.3 Obecné vymezení pojmů.....	132
9.4 Historie třetího sektoru v Čechách.....	134
9.4.1 Nástin historie do roku 1989.....	134
9.4.2 Vývoj třetího sektoru po roce 1989.....	135
9.5 Příklady spolupráce veřejné správy a neziskového sektoru.....	136
9.6 Dobrovolnictví.....	138
9.7 Závěr.....	141
Literatura.....	143
10. Sociokulturní instituce kinematografie jako lokální fenomén v podmínkách českého venkova (Vítězslav Slezáček).....	145
10.1 Úvod.....	145
10.2 Společnost a kultura.....	146
10.2.1 Typologické vymezení pojmu kultura.....	147
10.2.2 Od historických počátků k moderní definici pojmu kultura.....	147
10.2.3 Lokální kultura.....	148
10.2.4 Instituce a kultura.....	149
10.3 Kinematografie jako sociokulturní instituce venkova.....	150
10.3.1 Dějinný nástin kinematografie.....	150
10.3.2 Kino a film jako média integrující město s venkovem.....	154
10.3.3 Vývoj české kinematografie v posledním desetiletí.....	156
10.3.4 Kinematografie v zemích Evropské unie a v České republice v době globalizace.....	158
10.4 Možnosti kinematografie v lokálních podmínkách současného českého venkova.....	162
10.4.1 Alternativní formy kinematografie ve venkovském prostředí.....	164
10.4.1.1 Letní kina.....	164
10.4.1.2 Pojízdna kina.....	165
10.5 Venkovské kino očima sociologického výzkumu.....	166
10.6 Závěr.....	167
Literatura.....	168
Přílohy.....	170
11. Sociální instituce venkovské ženy (Pavčina Maříková).....	173
11.1 Úvod.....	173
11.2 Cíle a metody.....	173
11.3 Charakteristika sociální skupiny venkovských žen.....	174
11.3.1 Věková struktura.....	175
11.3.2 Vzdělání.....	176
11.3.3 Rodina.....	178
11.3.4 Ekonomická aktivita.....	179
11.3.4.1 Míra ekonomické aktivity.....	180
11.3.4.2 Ekonomicky aktivní ženy.....	181
11.3.5 Volný čas.....	186
11.4 Jednotlivé typické skupiny venkovských žen a jejich charakteristiky.....	188

11.4.1 Zaměstnané ženy.....	188
11.4.2 Ženy – podnikatelky.....	191
11.4.3 Ženy v důchodu.....	193
11.4.4 Studentky a učnice.....	194
11.4.5 Ostatní ekonomicky neaktivní ženy.....	195
11.5 Závěr.....	197
Literatura.....	198
12. Venkov a staří lidé (Irena Herová).....	199
12.1 Stárnutí v moderní a tradiční společnosti.....	199
12.2 Sociální konstrukce stáří je relativní.....	200
12.3 Venkov.....	201
12.4 Výsledky výzkumu.....	202
Literatura.....	206
13. Závěr (Věra Majerová).....	207